

In še dva novinca imamo predstaviti *G. Deželo*, kojega moški zbor »Japonski motiv« uporablja v resnici japonsko melodijo, harmonizirano z uprav orientalsko-melanholično monotonijo.

Kdor ljubi živahnjše, dasi nežne barve, temu bo morda bolj ugajala *Viktorja Šmigovca* ubranosti polna skladba: »Spi že hrib in dol«, učinkovit in ne pretežek moški zbor.

Če pregledamo vsebino 6. številke, se nam odpirajo nove nade na boljšo bodočnost na stežaj. Glejte starejše, kako so napolnjeni mladega duha in novih stremljenj; glejte one, ki so v zreli moški dobi, kako delajo z vstrajnostjo in ljubeznijo, in glejte mlade, kako jih diči ne samo mladeniška navdušenost, temveč tudi veselje do resnega dela, trda volja doseči najvišji umetniški ideal. Ali vsi vkup ne obetajo bogate in dragocene žetve?

In kar se nam obeta, to se nam korakoma izpolnjuje. Mladi *Ravnik* nas obdaruje v današnjem zvezku s svojim najnovejšim klavirskim delom »Moment«. Kakor nam je naznanil, mu je zaplodil tega otroka Saint-Saëns s svojo 3. simfonijo z orglami. Na vsak način moramo biti tega lepega in zdravega otroka veseli. Že s svojo samosvojo melodično strukturo zanima ta kos nenavadno; v harmoničnem oziru občudujemo doslednost, ki naravnost kljubuje na nekaterih mestih lepoti posamezne harmonije, ki žrtvuje to lepoto v korist harmonski logiki. Cela kompozicija je takorekoč enačba z večjimi »znankami«, uglasbena matematika, filozofska umetnost. Ne vem, ali me kdo razume? Sicer pa melodični domisleki, izvzemši njihovo zlasti v prvem delu tridelne oblike zelo samostojno sestavo, posebno v drugem delu niso popolnoma prosti tujih vplivov. Tu pa ne mislimo na Saint-Saënsa, temveč bolj na Čajkovskega in — novoitaljansko operno šolo. Mladi umetnik se bo ravno v Pragi prepričal, da leži največja moč v domačih virih, in tudi *Ravnikova* melodika gotovo ne odkloni za vedno požirka iz studenca narodne invencije. To vse pride. Danes nam pač vsakdo pritrdi, da je *Ravnikov* »Moment« eden najsrečnejših, najglobljih, najbolj popolnih pojavov naše dosedanje klavirske literature.

Za *Ravnikom* smo uvrstili delo nekdanjega učitelja njegovega, *Antona Lajovica*, njegovo »Pesem o tkalcu«. Nežni samospev, kojega fini uvod nas uvaja v razpoloženost in milie, se odlikuje zlasti po splošnem stopnjevanju, ki kaže umetnost in znanje *Lajovičeve* v polni luči. Kako vzbujajo disonančni akordi v nas čimdalje večje hrepenenje po rešitvah ašonančnih končnih akordih, vedno in vedno zadržujajo harmonsko razvezavanje! To je narejeno z uprav mojstrsko roko. Žal, da nimamo mnogo pevk in pianistov, ki bodo kos tej težki, hkratu pa nad vse hvaležni nalogi. A čudno bi bilo, če bi se naši pevci ne akomodirali na vse zadnje tudi težjim stvarbam naše moderne. Začeti je treba, vspeh gotovo ne izostane, dasi spočetka morda ne bo tako buren in splošen, kakor pri skladbah naših in zlasti tujih starejših skladateljev. Skladbe, kakor *Lajovičeva* »Pesem o tkalcu«, kriče naravnost po solistih, izšolanih v modernem duhu.

Vasilija Mirka mešan zbor »Kam hitite?« bo veselje za dobro izšolane zборе. Ne pretežak, a ubranosti poln je. In lahko se nanaša na one številne pevske korporacije, ki se še vedno ne morejo in ne marajo otresti onih idealov, ki jih vidijo v starih, deloma davno zastarelih zborih, v prvi vrsti, ker so tako lahki, ah, tako lahki, in se jih ni treba nič učiti! »Ne tožite po dobi mrtvi, v bodočnost smelo zrejo naj oči!« Glejte in stremite v bodočnost, sicer vas pogoltne, in na vprašanje, kje ste bili takrat, ko je šlo za napredek v slovenski pesmi, »odgovora ne bo!«

In poredna dvojica *Zupančič-Dev!* Bog daj vsem ljudem nekoliko tega nedolžnega, nežnega humorja! Kako blagglasno tečejo besede, kako po vsem narodno pobarvane so. Skoraj bi mislili, da se je *Dev*, ki zaževa ravno *Zupančičev* ton izvrstno, lotil te pesmice s preokornimi sredstvi. *Zupančičev* tekst je tako

cvetlično-nežen, da si kar ne moremo predstavljati moškega zbora, ki bi mu nič ne jemal njegove mehke in njegove vonjave. A kaj se hoče: moški mora to peti, vprašanje bi bilo le, ali bi ne bil samospev bolj na mestu?

In že spet se zasačimo pri presnetem skepticizmu in sivem kritiziranju. Na mestu, da bi se iz srca veselili tega zlato-rumenega humorja v besedi in glasbi, veselili, da raste vendar na otožni slovenski zemlji par veselo mežikajočih vetrnic! Ne-le duha, tudi srce mora narod imeti! In humor je dar srca. Ljubimo ga torej, ljubimo tiste, ki nam ga darujejo, in negujmo ga vsaj tam, kjer bi moralo biti shajališče vseh idealov človeštva, — v glasbi!

Izza tujih odrov.

Izmed opernih novosti zadnjega časa omenjamo: *Maks Oberleitner* »Aphrodite« (Dunaj, Dvorna opera), *H. pl. Vojáček* »Korzar« (Praga, Kral. Vinohrady. Mestno gledališče. Lep vspeh), *H. pl. Waltershausen* »Oberst Chabert« (Frankfurt o./M.; velik vspeh), *Viljem Kienzl* »Der Kuhreigen« (Dunaj, Ljudska Opera), *Pietro Mascagni* »Isabeau« (Milan. Gledišče Scala — vspeh posreden).

Nedbalova opereta »Srmežljiva Barbara, o koje prvotni *) predstavi na Mestnem Gledišču na Kr. Vinohradech pri Pragi smo svojčas poročali (N. A. IX/47), je bila tudi uprizorjena na Raimundovem gledišču na Dunaju. Tudi tu je skladatelj sam vodil predstavo, ki je bila vzorna in žela iskreno odobravanje občinstva. 25. predstava te operete na tem gledišču je bila dne 31. oktobra 1911.

»**Princezinja Hiacinta**«, se imenuje nova groteskna balerna pantomina skladatelja *O. Nedbala*, koje prvotna predstava je bila 1. septembra l. l. v Češkem Narodnem Gledališču v Pragi. Kritika hvali pri tem najnovejšem *Nedbalovem* delu plastiko in karakteristiko posameznih motivov, iz katerih sestoji pantomima, kakor lapidarni motiv kovača, nežni motiv *Hiacinte* in patetično-resni motiv gradu *Trosky*. Delo, katero je *Nedbal* sam naštudiral in vodil, je imelo velik vspeh; glavne vloge so bile v rokah najboljših igralcev.

»**Hudičeva babica**«, najnovejši balet *Karla pl. Zeske* in *Jere Stöhrve*, h kateremu je napisal *Oskar Nedbal* ljubeznivo muziko, se je prvič predstavil v dvorni operi na Dunaju. Delo je prineslo avtorjem zelo prijazno odobravanje publike in kritike.

Rihard Strauss je dovršil novo opero »*Ariadne auf Naxos*«. Skladatelj je svojo opero igral v intimnem krogu svojih prijateljev. *Aleksander Dillmann*, član tega kroga, poroča o delu v tretjem zvezku *Neue Musik-Zeitung* (Stuttgart-Leipzig) in povdarja v muzikalnem oziru, da *Strauss* doslej nikoli ni spisal nič bolj melodičnega in bolj gracioznega, kakor to opero, ki je tudi stilistično nekaj novega, ker je zložena le za komorno-glasben orkester, ki je sestavljen izključno iz solo-instrumentov, iz klavirja, harmonija in cembala. Prvotna predstava bo v dvornem gledišču v Stuttgartu. Insceniral in režiral jo bo *Maks Reinhardt*, dirigiral skladatelj. Glavni vloge bosta v rokah *Fride Hemplove* in *Emmy Destinnove*.

Na Češkem Narodnem Gledišču v Pragi se je prvič pela nova ljudska opera »*Utok na mlyn*« komponista *Karla Weissa*. Libreto je napisal komponist sam po znani noveli *Emila Zola*. Delo je imelo pošten vspeh.

*) Izraz »prvotna predstava« kot prva uprizoritev sploh, »prva predstava« za premiero v dotičnem mestu ali v gotovem zavodu. Nemci rabijo za prvi pojem: »Uraufführung«, za drugi »Erstaufführung«.